

Kommuner med hård kritik af BNBO-forløb: Uklare retningslinjer, skiftende udmeldinger og stramme tidsfrister

Miljøministeriet har pudset Ankestyrelsen på flere kommuner for ikke at leve op til beskyttelse af drikkevandet. Men BNBO-processen har ikke været god nok, lyder kritikken nu fra flere kommuner.

Foto: Bo Svane

JAKOB LAU HJORT-SVENDSEN

16. APRIL 2026 KL. 05.00

Længe før drikkevandsbeskyttelse kom på alle politikeres læber under valgkampen, var flere kommuner i gang med at indhente det forsømte med at leve op til aftalen om at beskytte de boringsnære beskyttelsesområder – de såkaldte BNBO'er.

51 kommuner er i søgelyset for ikke at leve op til aftalen, men nu retter flere af dem skarp kritik af både staten og rammerne for arbejdet.

»Struer Kommune ønsker generelt at udtrykke kritik af processen omkring beskyttelsen af BNBO. Kommunen vurderer, at forløbet i flere tilfælde har været

præget af uklare retningslinjer, skiftende nationale udmeldinger og tidsfrister, som i praksis har været urealistisk stramme,« lyder det i et hørings svar fra kommunen til Ankestyrelsen.

Og kommunen står ikke alene om kritikken.

Den kommer også fra Sønderborg Kommune, som i et lignende hørings svar giver udtryk for, at BNBO-processen har været tung at løfte for kommunen.

»Det skal samtidig nævnes, at det er ressourcemæssigt tungt at meddele påbud til de mange lodsejere inden for BNBO, da hver enkelt sag først skal varsles, og desuden skal indeholde erstatningsnotater, risikovurderinger samt udkast til påbud efter § 24a og eventuelt § 24 og § 26a. Alt i alt en indsats, som langt overstiger den økonomiske ramme, som er blevet givet fra staten til kommunerne (DUT) til at løse opgaven for,« lyder det.

Flere lever ikke op til krav

Hele kommunernes arbejde med at passe på de boringsnære beskyttelsesområder begyndte i 2019, da aftaleparterne bag Pesticidstrategi 2017-2021 vedtog en tillægsaftale, der pålagde kommunerne at gennemgå alle BNBO'erne for at vurdere behovet for beskyttelsesindsats.

Derudover var det kommunernes opgave at indgå frivillige aftaler med de pågældende lodsejere.

Men ifølge Miljøministeriet haltede det gevaldigt i flere kommuner.

Derfor meldte man i begyndelsen af 2025 20 kommuner til Ankestyrelsen for manglende beskyttelse af BNBO'er, og i november [samme år bad daværende miljøminister Magnus Heunicke \(S\)](#) Ankestyrelsen om at tage stilling til, om der kan rejses tilsynssager mod de resterende 31 kommuner, som stadig ikke har beskyttet over 90 procent af BNBO'erne.

»Det er uacceptabelt, at det her ikke bliver taget mere alvorligt. Der har fra starten været fuld finansiering, og nu har kommunerne haft god tid til at løse en lovpligtig kerneopgave. Det er ikke til diskussion. Alle kommuner skal beskytte 100 procent, så danskerne også i fremtiden uden tøven kan åbne hanen og drikke vandet uden frygt for forurening og uden behov for kemisk rensning af drikkevandet, fordi kommunerne ikke har overholdt loven,« lød det i pressemeddelelsen, da fungerende miljøminister Magnus Heunicke anmeldte de resterende 31 kommuner til Ankestyrelsen.

Ikke muligt at overholde tidsfrist

Den proces er Ankestyrelsen nu midt i, da flere af de pågældende kommuner – herunder altså Struer og Sønderborg – er i gang med at sende hørings svar ind til styrelsen, hvor de giver status på deres indsats med at beskytte grundvandet mod pesticider.

Hvis den proces går for langsomt, kan der vente mulig tilsynssag for kommunen.

Men for direktøren for teknik og klima i Haderslev Kommune, Karina Kisum Jensen, der har udarbejdet kommunens svar til Ankestyrelsen, er der flere gode grunde til, at processen er forsinket.

»De fastsatte tidsfrister har været urealistisk stramme, især i lyset af de samtidige regelændringer,« skriver hun i høringsbrevet.

Hun har ikke haft lyst til at uddybe sin kritik til Naturmonitor, før hendes høringsbrev er blevet endeligt godkendt af kommunalbestyrelsen ved næste møde.

I høringsbrevet peger Karina Kisum Jensen på den lovændring, der gjorde, at fristen for at indgå frivillige aftaler udløb 31. december 2024, hvorefter kommunerne senest 1. marts 2025 skulle udstede påbud, hvis aftaler ikke var på plads.

Samtidig skulle der gennemføres risikovurdering, kontakt med alle relevante lodsejere, forhandling om erstatning, juridiske afklaringer og tinglysning.

»Konkret betød det, at det ikke var muligt for os at gennemføre alle processer inden for den lovgivne tidsramme,« skriver Haderslev Kommune i sit høringsbrev.

Kommunen oplevede desuden den lavpraktiske udfordring at måtte konkurrere med andre kommuner for at købe sagkyndig bistand til at udarbejde korrekte erstatningsniveauer til lodsejerne.

»Det medførte ventetider og leveringen af erstatningsniveauerne blev forsinket med cirka et halvt år,« skriver Karina Kisum Jensen.

Nye retningslinjer og ændringer

Et enigt folketing besluttede i maj 2024, at kommunerne skulle vurdere og indberette BNBO'erne og desuden forpligtes til at udstede påbud til lodsejere om sprøjttestop i de boringsnære beskyttelsesområder, hvis der er risiko for forurening, og hvis det ikke er lykkedes at indgå en frivillig aftale om sprøjttestop med lodsejeren.

Selve 'Vejledning om boringsnære beskyttelsesområder' blev udgivet i efteråret 2024 og siden løbende revideret i december 2024, februar 2025 og juli 2025.

Den seneste revision tydeliggjorde, at erstatningens størrelse bringes til den kommunale taksationskommission, og at alle aftaler og påbud inden for BNBO skal indberettes - uanset om de er blevet tinglyst eller ej.

De skiftende retningslinjer og vejledninger førte til, at BNBO-opgaven i Randers Kommune nærmest var forsinket fra begyndelsen.

I deres hørings svar peger kommunen på, at stramme deadlines og skiftende lovgivning besværliggjorde forvaltningens arbejde.

»Byrådet kan oplyse, at BNBO-opgaven allerede var forsinket i 2024 på grund af manglende ressourcer, ny lovgivning på området og manglende eller sen

opdatering af statens 'Vejledning om boringsnære beskyttelsesområder',« skriver kommunen.

Det gælder også Vordingborg Kommune, hvor man i høringssvaret også peger på på ændrede retningslinjer for arbejdet, som besværliggørende:

»Især ændringer i forhold til om aftaler skulle være løbende eller varige. Den første vejledning beskrev at løbende aftaler blev accepteret, dernæst blev kun varige aftaler vurderet lovlige, og siden blev løbende aftaler igen tilladt, da der ikke fandtes hjemmel til at kræve varige aftaler. Det har skabt en væsentlig udfordring i arbejdet med at få beskyttet BNBO, da både vandværker og lodsejere har været i tvivl om, hvad der er gældende. Kommunen har ofte stået med at skulle udrede den forvirring og brugt ressourcer på at udrede den del samt at det har påvirket hvorledes BNBO aftalerne kunne afsluttes.«

Ikke politisk svar

Naturmonitor ville gerne have spurgt Miljøministeriet, hvordan de forholder sig til de kritiske høringssvar fra kommunerne, hvor de peger på tidspres og skiftende vejledning og lovgivning som baggrund for forsinkelserne.

Grundet regeringsforhandlingerne har det ikke været muligt for Miljøministeriet at svare på kritikken.

14 dage tilbage

Din prøveadgang udløber om 14 dage

Bliv abonnent i dag – så undgår du at miste dit faglige overblik.

[BLIV ABONNENT](#)

DEL ARTIKEL